

LUND UNIVERSITY

Kompetent lera ger stabil grund åt ESS

Agrell, Alexander

2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Agrell, A. (2013). Kompetent lera ger stabil grund åt ESS. Sydsvenska Dagbladet.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Kompetent lera ger stabil grund åt ESS

■ Det bankas på en ny del av åkrarna mellan Lund och Odarslöv.

Inför den planerade ESS-anläggningen provpål man nu på fälten, för att avgöra vilken sorts pålar bygget ska stå på.

Vi befinner oss precis där Korsbäcks gård låg, fram till rivningen för något halvår sedan. Här rullar nu en stor maskin långsamt framåt på sina larvfötter, utan minsta lilla förare i hytten. Lasten består av en tolv meter lång järnstång som hänger lodrätt, stadigt förankrad.

Fredrik Toresson från Järvsö går före och styr det hela med en fjärrkontroll. Så är ekipaget framme vid rätt punkt och pålen kan börja hamras ner, långsamt, genom en halv meter matjord och sedan tio meter lera, tills den möter lerskifferberget.

–Lundaslätten har en mycket kompetent lera,

bärkraftig, konstaterar Magnus Jakobsson, projektledare och ansvarig för delar av ESS-byggnationen.

–När vi förborrar för betongpålarna förblir hålen intakta, de sluter sig inte.

Vilken sorts påle kommer att fungera bäst? Det står mellan betongvarianten och en stälkärnpåle. Tretton stycken av varje sort placeras nu ut, med lagom stora mellanrum.

Betongpålarna vilar på lerskifferberget. Stälkärnpålarna består av rör som först körs ned till bergnivån, varefter ett stålämne, ett grovt armeringsjärn på någonstans mellan 120 och 220 millimeter, förs ned in-

uti röret och görs fast i berget.

–Anläggningen får ju inte röra eller sätta sig, betonar Magnus Jakobsson. Och pålarna måste klara av stora laster inne i anläggningen.

Därför ska belastningstester utföras på provpålarna i januari och februari. Man kommer att trycka och dra i dem med högt tryck och helt enkelt ta i tills pålarna brister.

–Olika faktorer ska vägas samman, förklarar Magnus Jakobsson. Kostnad, teknik och bärformåga. Betongpelare kan till exempel stå närmare varandra och är billigare.

TEXT: ALEXANDER AGRELL
alexander.agrell@sydsvenskan.se

FOTO: ALBIN BRÖNMARK
albin.bronmark@sydsvenskan.se

FAKTA

ESS

■ **Står för?** European Spallation Source.

■ **Är?** Ett planerat flervetenskapligt storskaligt forskningscentrum för materialforskning med neutroner.

■ **Byggs?** Norr om Lund.

■ **När?** Förarbetet pågår.

Sjutton partnerländer är med i samarbetet runt ESS. Diskussioner om deras exakta bidrag pågår och man förbereder nu avsiktsförklaringar från partnerländerna. När de svenska och danska regeringarna fått löften om tillräckliga bidrag från partnerländerna kan dessa

två regeringar fatta beslut om datum för byggstart.

■ **Tillstånd** behövs också från miljödomstolen och strålsäkerhetsmyndigheten. Hos ESS i Lund förbereder man för byggstart i mitten av 2014.

Fredrik Toresson styr pålningsmaskinen och ska nu slå ner en stälkärnpåle.